

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/24293,Klub-Mysli-Patriotycznej-Jagiellonia.html>
2023-03-29, 11:45

Klub Myśli Patriotycznej Jagiellonia

Klub Myśli Patriotycznej Jagiellonia, niezależny klub dyskusyjny założony i afiliowany przy NZS Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie IV 1981. Inicjatorem i pomysłodawcą działacz SKS a nast. NZS Jarosław Zadencki (organizował klub i kierował nim razem z Janem M. Rokitą). Do rady programowej klubu wszedł także Konstanty Miodowicz z NZS UJ. Zgodnie z zamierzeniem organizatorów powołano przy klubie wydawnictwo Oficynę NZS UJ Jagiellonia (nast. jako Wydawnictwo NZS UJ Jagiellonia), prowadzoną przez członka klubu Krzysztofa Budziakowskiego, oraz pismo „Zeszyty Klubu Myśli Politycznej Jagiellonia” redagowane przez J. Zadenckiego. 14 IV 1981 podczas pierwszego posiedzenia członkowie klubu zobowiązali się do płacenia składek i ustalili skład rady programowej. Wśród członków-założycieli: Kazimierz J. Apanowicz, Witold Bobiński, Małgorzata Brzoza, K. Budziakowski, Krzysztof Dawidowicz, Kazimierz Dąbrowa, Jarosław Dobrzański, Jarosław Gowin, Ewa Irzyk, Zdzisław Jurkowski, Krzysztof Krzysztofiak, Marek Lasota, Marcin Lembas, Marek Łoś, Maria Michniewicz, Marek Mikos, K. Miodowicz, Aleksander Nelicki, Dariusz Pasieka, Jan M. Rokita, Wojciech Siemaszkiewicz, Anna Smolarczyk, Sławomir Suss, Leszek Śledź, Jan Tombiński, J. Zadencki, Alicja Zychowicz, Maciej Zychowicz. Sekretarz klubu E. Irzyk. Koncepcja klubu nawiązywała do deklaracji ideowej autorstwa J. Zadenckiego przedstawionej podczas I Zjazdu NZS w Krakowie (IV 1981), popartej przez środowisko NZS UJ. Tematyka dyskusji odzwierciedlała zainteresowania samego J. Zadenckiego i środowiska podejmującego tradycję niezależnej polskiej myśli politycznej, szczególnie niepodległościowej. W założeniach ideowych deklarowano, iż jest to klub „dyskusyjny środowisk skupionych wokół Niezależnego Zrzeszenia Studentów w Krakowie”, który „pragnie uczestniczyć w pracach na rzecz utrwalania i zachowania tożsamości narodowej Polaków; pragnie

pogłębiać refleksję nad rolą społeczną inteligencji, a szczególnie nad jej powinnościami względem narodu”. Odwoływano się do uwag Leszka Kołakowskiego z art. o *Sprawie polskiej*, nt. konieczności „przywrócenia sensu i wagi słowom dot. życia publicznego”. Klub poprzez działalność naukową i wychowawczą zamierzał realizować zasady podmiotowości osoby ludzkiej, narodu, pluralizmu światopoglądowego i leżące u ich podstaw wartości: wolność jednostki, sprawiedliwość społeczną, niepodległość państwa. Ideałem społecznego urządzenia kraju służącym owej podmiotowości miał być postulowany [system](#) demokratyczny oparty na pięcioprzymiotnikowych wyborach oraz pluralizm światopoglądowy. Wyrazem podmiotowości narodu była suwerenność państwowa. Łącząc realizm z maksymalizmem, tj. pragnienia narodu z geopolitycznymi uwarunkowaniami, wysuwano postulat „czynnej obrony narodowej”, rozumianej jako „prace nad pogłębieniem i utrwalaniem tożsamości narodowej Polaków”. Doceniano wagę tradycji, ciągłość i rolę dziedzictwa kulturalnego, propagując model Polaka-państwowca, obywatela odpowiedzialnego za losy kraju i rozumiejącego rację stanu jako „wyraz dążeń i woli społeczeństwa zinstytucjonalizowanych w niepodległym państwie”. Z tego też wynikał postulat „polskiej polityki niepodległościowej”. Charakterystyczne było na tle tak deklarowanych założeń podejmowanie dyskusji nad dorobkiem tych myślicieli politycznych i publicystów, szczególnie z kręgu emigracji, którzy nawiązywali do argumentacji realizmu politycznego w służbie walki o niepodległość, w warunkach PRL. W programowym tekście J. Zadenckiego *Niepodległość a instynkt państwowy* w „Zeszytach” klubu (z. 2) nawiązywano do aktualności refleksji Maurycego Mochnickiego nt. losu narodu marzącego o niepodległości, w sytuacji Polski odradzającej się dzięki „S”. Minimalizmowi ruchu rewindykacji praw społecznych wyrzekającemu się haseł politycznych, Zadencki przeciwstawiał konieczność myślenia o niepodległym państwie i o pracy na rzecz jego odzyskania. Usiłując pogodzić postulaty maksymalistyczne i realistyczne, wysuwał program „obrony czynnej narodowej” i wskazywał na konieczność refleksji nad kolejnym etapem przemian w Polsce, państwowotwórczym,

tj. „przechwytywaniem władzy”, wbrew monopolowi partii komunistycznej. W tym celu konieczne było wpływanie na świadomość społeczną zmierzającemu do odnowy myślenia w kategoriach niepodległego państwa. Podobny kierunek refleksji wskazywały teksty publikowane na łamach „Zeszytów” klubu, prezentujące koncepcje Juliusza Mieroszewskiego, Wojciecha Wasiutyńskiego, Zbigniewa Brzezińskiego, założenia ideowe Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Jerzy Łojek przypominał tradycje Konstytucji 3 V i Rzeczypospolitej wielu narodów, a Bronisław Łagowski – poglądy Maurycego Mochnackiego. Świeżo wydanej książce B. Łagowskiego, *Filozofia polityczna Maurycego Mochnackiego*, której egz. przekazano uczestnikom klubu, poświęcono osobną debatę klubu. [Spotkania](#) KMP Jagiellonia organizowano co tydzień, w środy wieczorem, o 18.30, w dolnej sali klubu studenckiego Pod Jaszczurami przy Rynku Głównym w Krakowie, należącego oficjalnie do SZSP. W sumie kilkanaście zamkniętych sesji, na które zapraszano wybranych uczestników. 14 IV 1981 pierwsze, inauguracyjne spotkanie poświęcone zagadnieniom podejmowanym w pracy W. Wasiutyńskiego *Źródła niepodległości*, którą przedstawił K. Miodowicz. Na kolejnym dyskutowano o metodzie politycznej Juliusza Mieroszewskiego oraz jego wizji przyszłości Polski. Kilka zebrań poświęcono idei niepodległości. Inicjatywa miała charakter elitarny i formacyjny. Służyła rozbudzeniu intelektualnemu pokolenia młodej inteligencji i wychowaniu jej w duchu niepodległościowych tradycji, będąc odpowiedzią na brak głębszej refleksji politycznej w ruchu „S” i NZS. Dyskusje służyły popularyzacji tradycji niepodległościowej i niezależnej myśli politycznej, nawiązując szczególnie do dorobku pisarzy i publicystów politycznych skazanych w PRL na zapomnienie, zwłaszcza z kręgu emigracji. Wakacje, wyjazd latem 1981 J. Zadenckiego na Zachód, a nast. strajki studenckie jesienią 1981 odciągnęły uczestników klubu do innych form działalności NZS.

Henryk Głębocki

[Kraków Region Małopolska](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)